

UDOVICA

Roman iz 18. stoletja.

Napisal I. E. Tomič. Poslovenil Stefan Klaus.

"Ne slerbi, ne pridem prazen!" je pomiril upravitelj odvetnika. "Nekaj sem že zbral, a glavno šele pride čez nekaj dni. Prodaj vino. Pojutrajnjem pridejo Kranjci. Nadejam se, da napravim dobro kupčijo."

"Ne pozabi priti z denarjem!" je del odvetnik zadovoljno, da bo mogel javiti samo ugodne vesti baronici. In poslovil se je.

Krištof Domjanič je že pred tem mislil na denar, ki ga je potrebovala baronica za sina, a gotovo tudi zase. Najprvo je gledal, da proda živino, kolikor jo je smel prodati, da ni bilo škode za gospodarstvo. Tako je prodal na sejnih v Karlovcu in v okolici deset napol dopitanih volov in nekoliko jalovih krav, ki mu niso bile v nobeno korist. Tudi bodo sedaj lažje prehranjal ostalo živino.

Tu je skupil nekaj stotin forintov.

Na vseh treh posestvih je imel do tristo glav prešičev; prodal je eno tretjino in potegnili je za to lepega denarja.

Zita se ni dotikal; bilo ga je malo, a družine mnogo, in tudi za setev ga je rabil. Naposled bo morda drugo leto slaba letina.

Kar ni dobil od žita, to nadomesti z vinom. Kaštelski in loviški vinogradi so veliki, čeprav zanemarjeni. Kadar obrodijo trta, bodo donasili vinogradi petsto ali še več velikih veder vina. To leto je sprevil upravitelj do petsto velikih veder najboljšega mošta v kleti.

Sreča je bila za novega upravitelja, da je bila trgatava sauba v Istri in v Primorski. Vina je bilo malo in še on, kar ga je bilo, je bilo za nič, da ni nihče vpraševal zanj. Raditega so prihajali vinski kupci iz Kranjske, Istre in Primorja kupovat lahkega, ukusnega hrvatskega vina, ki se ga predeluje v teh deželah, če ni bilo sladke in ognjene domače kapljice.

Upravitelj je prodal vino iz loviških in kaštelskih vinogradov, okoli stiri sto velikih veder, a mogel bi tudi vse prodati, a nekaj je moral pustiti doma.

Z veselim srcem in poln duševnega zadovoljstva je krenil dan pred sv. Martinom v Zagreb, ker je čul, da je baronica že prišla in se nastanila po svoji navadi v hiši prijateljice Gite. To pot je tudi ona prišla z baronico v Zagreb, da je nakupila nekaj stvari za zimo. Vedela je tudi, da bo o tej priliki tudi videla Domjaniča, o katerem je slišala, da se zanima za njo, in to je imela za najvažnejši vzrok, da gre v Zagreb, ker Bog ve, če bi njena Jelena, še napol otrok mogla opraviti te posle, kakor ona.

Ob desetih dopoldne (v času, ko je baronica navadno sprejemala obiske) je šel upravitelj k baronici. Stopil je v sobo s samozavestjo na obrazu, kakor človek, ki je prepričan, da je izvršil svojo najtežjo nalogo. Za njim je šel kaštelski špan, noseč pod pazduho precejšno vrečico.

Z baronico je bila tudi Gita, ki je dobro vedela, da Pudencijana čaka Domjaniča, a delala se je neveščo ter je bila samo raditega pri baronici, da jej krajša čas.

Gita se je živo zagledala v upravitelja, ko je stopil z vojaško okretnostjo v sobo. Pričela ga je motriti. Ti svetlo-modri, gosti lasje so bili v soglasju s kratko kostanjasto brado, ki je dalja obrazu možki izraz, in mu je zelo pristojala. In še velike modre oči!

"Ave amice, Domjanič!" je pozdravila baronica prišleca zelo glasno in — zakaj bi tajili — zelo veselo, ko je zapazila, da gre nekdo za njim z vrečico pod pazduho. To je vendar dober znak.

Upravitelj se je naklonil obe-
ma gospema ter pristopil k baronici, ki je leno sedela v ogromnem naslonjaču, pa jej je poljublil roko.

(Gita je čimdalje z večjim zanimanjem gledala prišleca in šele tedaj umaknila oči, ko se je srečala z njegovim pogledom. Pri tem je vsa zardela in lala se je, da ni zapazila baronica njene zmedenosti.)

"Ali mi prinašate dobre vesti, carissime?" je vprašala baronica, kačoč se nevedno.

"Prinašam gotove, zveneče denarje, vaša milost!" je hitel propovedovati upravitelj ter vrel španu, da položi denar na mizo.

"Koliko prinašate?" je vprašala baronica.

"Dva tisoč in tristo forintov," je odgovoril upravitelj in pričel natanko razkladati, kako je do sedaj gospodaril, koliko je dobil dohodkov, koliko je prodal in koliko mu je še ostalo za čez leto.

"Vi ste zlat človek," je zaključila baronica v veselju ter se udarila z roko po nogi. "Gita, prinesi mi pipo, sedaj me je ravno volja, da kadim."

Gita je vstala ter pogledala Domjaniča s koketnim nasmehom, pa odšla v stransko sobo, da prinese baronici pipo. Gita je večkrat postregla baronici s pipo, pa je bila vajena napolniti pipo s tobakom in jo prižgati. Vrnivši se v sobo, je ponudila prižgano pipo baronici s prirojeno gracioznostjo, pri čemer ni opustila pogledati, smehom na obrazu, baroničinega oskrbnika. "Gratis, gratis!" je rekla baronica. "A, vi, amice, ste mi zelo ugodili! V tem kratkem času ste naredili zelo veliko. Bala sem se pa — za vas, da po pravici govorim."

"Prosim ponižno, vaša milost!" je jecljal Domjanič v zadregi, boječ se, da ne bi prišlo do hujšega.

"Da, bala sem se," je pričela zopet baronica, pušček pohlepno, ne glede na onega, komur je govorila.

"Saj tudi ni čuda. Čula sem o vas različne stvari. Naprimer, da ste strasten igralec."

"Ne igram nič več, vaša milost!" je vpadel v besedo hitro oskrbnik, porudevši od velike zadrege.

Gita se je komaj zadrževala smeha, ko je gledala Domjaničevo zadrego.

"Tem boljše!" je povzela besedo baronica. "Vrzite te proklete karte, ker veste, da jaz tega ne trpim. To bi naju moglo ločiti za vedno."

"Bodite prepričani, vaša milost!" ji je prikimal oskrbnik, ter prenehal govoriti, videč, da je zamahnila baronica z roko v znak, da ne potrebuje nikakih prepričanj in zatrdil.

"Drago mi je," je rekla ona, ustala s stola ter se vstopil pred oskrbnika, "da se moja bojazen ni uresnila. Upravljajte samo še tako naprej z našim imetjem in ne boste se kesali!"

Na to je odprla vrečico z novci, iz katere je potegnila mošnjo s srebrnim denarjem.

"Koliko je v tej mošnji?" je vprašala baronica, držeč mošnjo v zraku.

"Tristo forintov, vaša milost."

"To je honorar za vaš trud!" je rekla baronica ter potisnila oskrbniku mošnjo v roke. "Samo čuvajte se, da tega ne zakartate."

Domjanič je znova zarudel, a sedaj ne več od zadrege, temveč od jeze, a vendar ni rekel ničesar. Najrajši bi bil isti hip vrgel darovani denar na mizo, a se je premagoval. Na skrivaj je pogledal Gito, ki si je tiščala robcem na ustih, da zakrije smeh, čegar sledove je videl na obrazu. — In to ga je še bolj razjezilo.

Morda je baronica zapazila zadrego in jezo svojega oskrbnika, ali ona ni hotela vedeti za to. To ne bi bilo boljarsko, ker sluga je sluga, ki mora vse prenašati, pa naj si bo tudi plemič. O tem je vstala Gita ter hitel odšla v stransko sobo.

"Čujte torej, amice Christophore!" se je oglasila po kratkem molku baronica. "Zelo sem zadovoljna z vami. Začetek je bil

non plus ultra, samo Bog daj, da gre tudi tako naprej. Čez nekaj časa odpotujem na Dunaj in sama ne vem, koliko časa ostanem tam. Če bom morala sporočiti vam, kaj, pisala bom svojemu odvetniku; a če bode te tudi vi imeli kaj javiti, povejte samo njemu. Ostanite zdravi!"

To zgovorivši mu je podala roko v slovo, katero je on poljublil.

Damjanič je, stopivši v pred-sobo, naletel na Gito. Bil je še vedno tako v zadregi, da ni skoro narobe obrnil suknjo.

"Vi se smejete, milostljiva!" je rekel s kislim nasmehom na obrazu Damjanič, "a jaz sem tako razburjen."

"A radi česar?" je vprašala Gita, komaj zadržujoč smeh. "Morda radi one baroničine opazke? Že ne misli več na to."

"A gotovo, mislite vi!"... je rekel Damjanič. "To mi ni vseeno."

Gita se je malo zmedla, ker je takoj razumela cilj Damjanovih besedi, a se je naredila neveščo.

"Ah, prosim vas! Jaz ne obsojam tako kartanje kakor baronica... Dandanes kartajo vsa gospoda, tudi gospe med njimi... Kolkoli jih samo jaz poznam! To je danes moda!"

"Vi ste zelo dobrotljivi," se je priklonil Damjanič. "A zatrjujem vam, da ne kartam in da ne bom nič več."

"Tem boljše! Radi tega se ne boste kesali," je pristavila Gita. "Ostanete še kak dan v Zagrebu?"

"Jutri nameravam obiskati svoje na Zelini, in na to, če ne bo zaprek, se vrnem v Kaštel", je odgovoril Damjanič. "A vi, milostiva, ostanete gotovo še nekoliko dni v Zagrebu."

"Se sama ne vem, dotleje ostanem", je rekla Gita. "Pojutrajšnjim, mislim, bom gotovo še tu."

"Zame bi bila posebna sreča, ako bi smel obiskati vas," je izustil Damjanič nekam negotovo.

"Drago mi bo, ako boste imeli časa..."

"Ali bo baronica ves dan doma?" je vprašal na to Damjanič.

"No, po obedu pojde ven ter se ne vrne do večera," je odgovorila Gita, ki je slutila, zakaj jo je to vprašal. Gotovo jo je nameraval obiskati, kadar ne bo baronice doma. In to je tudi najpametnejše. Mogla bi mu baronica zameriti, da ni že v Kaštelu, ali ga vprašati, če je že ves denar zakartal, in da se nima s čim vrniti.

"Priporočam se vaši milosti!... Do svidenja!" je rekel Domjanič, pa poljublil fino, polno. Gitino ročico, ki mu je na odhodu stisnila roko na lahno. Spremila je upravitelja do stopnic in na to se je hitro vrnila k baronici.

"Pogovarjala sta se, kaj ne?" je vprašala baronica z izrazom na obrazu, kaor da ji ne bi bilo prav. "Hm, kako ti ugaja?"

"Zelo dobro... priznavam!"

"Da te zaprosi," je pristavila baronica brez ovinkov, "ti bi ga gotovo vzela?"

"Moglo bi se zgoditi tudi to," je odgovorila Gita veselo. "Ali sedaj ne mislim na to."

(Dalje prihodnjic).

NEKOLIKO PREHLADA, KABELJ, UPADLA PLJUČA, HLADEN GROB.

NEKOLIKO PREHLADA, KABELJ, UPADLA PLJUČA, HLADEN GROB.

Sedaj je čas, da si ljudje čuvajo življenje od smrti. Pri prvem znaku prehlada v glavi, v prah ali grip, pošljite po zdravilo očeta Mollingerja proti kašlju in prehladu.

Da vam hitro pomoč in reši vas nevarne bolezni je zanesljivo zdravilo za moško, žensko in otroke, in ako vam hitro ne pomaga, v resnici ni druge pomoči. V vsaki hiši bi moralo biti to zdravilo pri roki. Cena je \$1.00 steklenica.

Kadar naročite, zahtevajte št. 25. Pošljite gotov denar, money order ali express order ali registrirano pismo.

(March 21-28)

Naslovite tako:

Mollinger Medicine Co.
207 C. WEST OHIO ST.
PITTSBURG, PA.

Opomba: Ako šelite pošiljate varovano, pošljite 10c več.

Prvo slovensko kegljišče.

Moderno urejeno, za društva, za trgovske klube in posameznike. Štiri velika kegljiščna polja so vam na razpolago. Kegljanje vsak dan od 12. ure naprej.

Se priporočam v obilen obisk

Domača slovenska gostilna.

Vedno sveže pijače, posebno jako dobro domače vino in vedno dober prigriček. Najbolje smodke. Pridite na domač pomenek v naše prostore.

Pri nas dobite vselej uljudno in točno postrežbo. Se priporočam za obilen obisk našim Slovencem.

Želim vsem vsele velikonočne praznike

FRANCES LAUSCHE,

6121-23-25 St. Clair Ave.

The Ohio Brandy Distilling Company.

Prva slovensko-hrvatska družba v državi Ohio za prodajo finih pijač, pristnega vina, domačega tropinjevca, brinjevca in slivovice.

Priporočamo se slovenskim gostilničarjem za obila naročila, kakor tudi posameznikom.

Mi pošiljamo naše blago po vseh krajih Zjedinjenih držav, in smo vam vedno na razpolago točno in gotovo.

Pišite nam za cene raznih dobrih pijač. Kakor hitro naročite enkrat pri nas, postanete naš stalni odjemalec.

Za obilna naročila se priporoča

The Ohio Brandy Distilling Company

John Kracker, predsednik

6102-04 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO